

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 57.

WE ŚRZODĘ DNIA 18. LIPCA 1798.

Z Londynu d. 29 Czerwca.

Wczoray popołudniu o godzinie 2 u dał się król do parlamentu dla zakończenia terażniejszych jego sefssy. W trzech mowach swoich, które podług zwyczaju do obydwóch miał izb, powiedział, że przykład stałości i wytrwania parlamentu był od wszystkich klas jego poddanych nasładowany; że duch patryotysmu, który ie ożywia, okazał się przez natężenia wspaniałości; że woyska takim samym są ożywione uczuciem, i że zagrożenia nieprzyaciela stały się niczym przez blokowanie jego pierwszych portów. "Nowy plan podatkow, rzekł daley, dostarczając na wiele potrzeb tego rocznych, zniszczył nadzieie tych, którzy nasze źródła mieli za wyczerpane, a nowe systema skarbu przez zniesienie gruntowej tasy, pomnoży stopniami dochody nasze przez zmniejszenie narodowego długu i utwierdzi nasz kredyt. Nic nie było zaniedbane do usmierzania ducha rewolucyynego w Irlandyi; iak tylko rewolucya otwarcie

wybuchnęła, naydogodniejsze były użyte środki do wstrzymania iey wzrostu. Niezachwiana wierność i męstwo woysk i millicyy na naywiększe zasługi pochwały. Ostatnie zwycięztwa przyspieszą zapewne moment, w którym ludzie winni, lecz ubłakani, staną się na nowo godnymi protekcyi rządu i przebaczenia, które im nie będzie zaprzeczone. Zaburzenia te i nieszczęścia, które ich były skutkiem, nie mogą być czemu innemu przypisane, iak niebezpiecznym maxymom, które starano się w tym rozszerzyć królestwie, i powinny nam okazać wartość szczęśliwości, której pod tarczą mądrej konstytucyi doznaiemy i połączyć wszystkie nasze natężenia przeciw owemu nieubłaganemu nieprzyjacielowi, który o iey zamyśla zgubie.,,

Parlament zawieszony iest do dnia 8 sierpnia.

Zapewniaia, że w Portugalii będące woyska Angielskie, nie do Irlandyi, ale do wschodnich Indyy mają być zaam-

barkowane. Eskadra pod kapitanem Blaukiet poprowadzi ich. Procz tego ma jeszcze bydź z Anglii 6 regimentow do wschodnich Indyy zaambarkowanych. Z przyładku Dobrey nadziei wyszła także, iak wiadomo, eskadra dla krążenia między północnymi brzegami Afryki i wyspą Francuzką i Bourbon.

Przybyłe listy ostatnim pocztowym okrętem z Lizbony, donoszą że najlepiej wiadomych maytkow handlu Lewanckiego użyto z Marsylii, przed kilką miesiącami do przejrzenia brzegow Egiptu, i że znaczniejsi tam kupcy żydowskiego narodu odebrali od Francuzkiego konsula zlecenie, zgromadzenia wiele żywności w magazynach Alexandryi, Rozette i Damiette. W przeszłym jeszcze roku, mowią, wysłano z wyspy Francuzkiej szalupę na czerwone morze, do powzięcia dokładney wiadomości o niebezpieczney na tych wodach żegludze.

"Ze wszystkich okoliczności, mowi jedno tuteysze pismo, potrzeba wniesć, że Egipt jest pierwszym, a osady Angielskie w wschodnich Indyach drugim celem wyprawy Buonapartego. Egipt jest miejscem zgromadzenia, i może bydź uważany iako wojskowy posterunek. Założenie tam kanału i osad zapewneby dopiero później nastąpiło. Trudności w atakowaniu naszych osiadłości jest nader wiele: wszelako obrali Francuzi najpiękniey z czasu do podróży do Egiptu, która w miesiącu lipcu w 14 dni z Marsylii zrobiona bydź może; lecz podwoyny port Alexandryi, lubo jest obszerny wszelako niepewny, a brzegi Egiptu pełne miejsc płytkich, które czynią trudne i niebezpieczne wylądowanie. Przez piasek, który Nil zawsze

na dół pędzi, jest żegluga do Egipskich portow, prawie co rok gorsza, i naydoświadczęsi przewodnicy mogą się pomylić. Buonaparte, jeżeli od kontra admirała Nelson nie był dościgaiony, może już dochodzi do brzegow Egiptu. Lecz przypuśćmy że on tam szczęśliwie wylądował, ileż jeszcze w marszu swoim do Indyyow nie znajdzie do przewyciężenia trudności! Millicya Mamelukow, która w liczbie około 3000 ludzi nad Egiptem panuje, albo raczey go uciska, nie uczyni prawnie przy iey złym urządzeniu szczególniejszey Francuzom przeszkody; lecz przyzwoite opatrzenie znaczney ich armii w żywność, ileż nie będzie czynnem trudności! Gdy oni do Egiptu przyjdą, Anglia nie dopuści im zapewne dalszych z Francyi posiłkow. Żegluga na czerwonym morzu, osobliwie w północney części, jest podług wyznania wędrownikow nader niebezpieczna. Morze to jest Europeyskim przewodnikom nie znane, a maytkowie śródziemnego morza bardzo są niezręczni. Teraz weźmy transport artylleryi i potrzeb woynnych, ileż nie będzie trudności. Wątpić z resztą bardzo potrzeba, aby Francuzi przy wyspie Francuzkiej tyle potrafili zgromadzić okrętow, żeby armią Buonapartego z Jeda na brzegi Malabaru przewieść mogli, lub uść czynności naszych komendantow na Indyyjskich wodach. Lecz daymy, że oni w Indyach wylądują, armia ich może się przez różne przypadki takowey żeglugi i przez marsz przez nieznane i nieprzyacielskie okolice bardzo zmniejszyć, tak, iż nasi patryoci nie mają się jeszcze przyczyny o nasze osady w wschodnich Indyach obawiać, jeżeli iane, wcale nadzwyczajne i niespo-

dziewane nie zaydą zdarzenia. W innych czasach trzymanoby projekt ten przeciw naszym wschodnim Indyom, jako wcale za niepodobny; lecz nadzwyczajne i roman-sowe przedsięwzięcia zgadzają się z śmia-łością ducha tej rewolucyi, przy której już wiele cudów widzieliśmy zdziałanych. Oprocz tego wystawia nam historia przy-kłady, że śmiałe i niedouwierzenia przed-sięwzięcia, udawały się podobno iedynie dla tego, że ich za niewykonane trzyma-no. Nadzwyczajne przedsięwzięcia, nad-zwyczajnym napelniają mężstwem i zapa-łem tych ludzi, którzy je przedsięwzięją. Francuzi rachują także na pomoc Typo-Saib.,

Rosyjska flotta składająca się z 10 liniowych okrętów i 4 fregat, widziana była na północnym morzu. Przeznaczenie iey jest krążyć na wysokości Texlu; zape-wne nieprzyjdzie do zadnego z Angiel-skich portów. — Fregata la Vestale przy-prowadziła z Pruskie brygi do Jarmut, które materyały do budowy okrętów do Hollandyi wiezły.

Na ostatniey audyencyi u króla poże-gnał się lord Duncan dla obietcia kommen-dy nad flotą na północnym morzu, która znówu przed Texel stoi. Król pozwolił iemu i potomkom iego używania w herbie wyobrażenia medału, który mu dał za o-trzymane nad Hollenderską flotą zwycięż-two. Medal ten mieści podmorską koronę napis *Camperdown*.

Z Canthais z Sikocyi piszą, że po-łow śledzi pod północnem tam brze-gami daleko jest większy jak po inasze lata.

Przed zakończeniem terażniejszych parlamentu selsy, odrzucono wniosek Xcia

Bedford w wyższej izbie, aby systema przymusu i tortur odwołać w Irlandyi, i lorda Bezborough aby po uspokoieniu Ir-landyi użyć sposobu przebaczenia i tylko takie osoby na urzędy dobierać, które ma-ją zaufanie ludu.

Kupiecka z Oportu flotta od 70 żaglow przywiozła 19,358 pip wina i 538 pak ba-wetay. — Wyszły z Lizbony pocztowy o-kręt Xzc Adolf, na którym się 28 officye-row z Gibraltaru znajdowało, został d. 9 od Francuzkiego zabrany korsarza od 14 ramat. — Dnia 11 maja nowy rządca wyspy S. Wincentego P. Bentinck, szczęśliwie tam stanął.

Dworska gazeta potwierdza, że Port au Prince, St. Marc i Arcachaye na wyspie St. Domingo od naszych woysk opuszczone zostały. Urzędowy w tej mierze rapport kommanderującego jenerała Th. Maitland jest na okręcie Thunderer przy S. Miko-łaju d. 10 maja pisany, i zawiera w tre-ści: "Dnia 22 kwietnia umyśliłem miasta Port au Prince, St. Marc i całą parafię Arcachaye nieodwłocznie opuścić, i opu-szczenie to uskuteczniłem bez najmniejszey straty. Wysładzenie twierdzy i gwałtowne wyjście zdawało mi się być Angielskiej szlachetności przeciwne, i w mieszkańcach mogłoby być wielki rozlew krwi sprawić. D. 23 posłałem przeto do Francuzkiego jen: Toussaint l'Ouverture z pokoiową banderą do Gonuives, oddając mu do wybierania, czy chce miejsca, które ja opuszczę obić w zupełnym zniszczeniu, lub w dobrym po-rządku, gdy pozostałym tam osobom ur-dzićie zapewni bezpieczeństwo życia i własności. Francuzki kommandant obrał natychmiast ostatnie, i kapitulacya, któ-rąśmy potem zawarli, tak mieszkańców

tych miejsc i plantowników zaspokoila, że wielu z nich, którzy już na okrętach do odpłynienia gotowemi byli, nazad wysiedli i ledwie 10 bogatych właścicieli, swoje tam własności porzucili. Dnia 6 miała bym z ładowaniem wszystkicy naszey artylleryi i amunicyi, zdobytych tam metalowych armat, wszystkich Angielskich towarów i mieszkańców tych, którzy tam niechcieli zostać, gotowy. Dnia 7 kazałem parafia Arcahaye opuścić. Dnia 8 wziętem woysko z Port au Prince na okręty, a dnia 9 ruszyłem z flotą pod żagle, co pułkownik Grand d. 6 lub 7 z St. Marc uczynić musiał. Oto jest zawarta względem opuszczenia tych miejsc kapitulacya, którą jenerałowie Maitland i Tous-saint l'Ouverture zaraz ratyfikowali:

1.) Miasta Port au Prince, St. Marc z ich przyległościami i terazniejszemi ratyfikacyami i parafia Arcahaye, małą byź jenerałowi Tous-saint l'Ouverture z żelaznemi armatami aż do 3 lub 4 nie do użycia oddane, iak tylko Angielskie woyska z nich wyйдą.

2.) Jenerał Tous-saint l'Ouverture zabezpiecza iak nayuroczyściej życie i własności dobrowolnie pozostałym tam mieszkańcom.

3.) Dla dopełnienia tych warunków ugodzono się na zawieszenie broni, które od dnia dzisiejszego nie ma nad 5 tygodni trwać. Działo się na okręcie królewskim Abergavenney w porcie Port au Prince d. 30 kwietnia 1798.

Podpisano Huin, jen: *Nightyngale*,
adiutant Francuzki. jen: adiut. An:

Ministryalne pisma wystawiają opuszczenie tych miejsc za bardzo korzystne dla nas, gdyż utrzymanie ich bardzo wiele pieniędzy i ludzi kosztowało.

Taż gazeta mieści w sobie list lorda St. Vincent z okolic Kadyx pod d. 30 maja, w którym donosi o zabranii Hiszpańskiego okrętu z dezeszami z Hawany.

Piekarz, który w Port au Prince na wyspie St. Domingo, woyska nasze w chleb opatrywał, był Francuz, i krótko przed ich odeysciem dodał do chleba ar-szeniku dla wytrucia ich. Pies, któremu tego chleba dano, odkrył ten przeklęty zamiar, zdychając w naywiększych konwulsyach; kapitan Spicer od artylleryi kommanderujący garnizonem, kazał tego niegodziwca do armaty przywiązać i kulą zgruchotać.

Jenerał Lake donosi z Irlandyi z Wexford d. 23 czerwca, że powzięciu tego miasta przez królewskie woyska dosyć w tamtejszey okolicy zdaje się byź spokoynie i że buntownicy są rozprószeni. Prywatne zaś listy, które dzisiaj odebrano z Irlandyi, zapewniają że buntownicy, a przynajmniey znaczna ich część, z hrabstwa Wexford w hrabstwo Kilkenn w tar-gnęli i przy Gowran o 52 Angielskich mil od Dublina mocne stanowisko sobie obra-li i wiele gospodarzy do siebie przycią-gnęli. Millicya z Westmeath tamując ich marsz 20 ludzi utraciła. Wątpią jednak, żeby buntownicy iakie korzyści znaczne potrafili odnieść.

Keugh, X. Roach i 5 innych złapanych dowodców buntowników, którzy przy Wexford dowodzili, po krotkim są-dzie woyskowym zostali rozstrzelani. — Miasto Waterford na wiadomość owięciu przez królewskie woyska Wexford, było illuminowane. Egzekucye buntowników co dziennie się odbywają.

Piekarz w Rathcoole, który dla woyska chleb piekł przymieszał ar-szeniku do-

niego. Znaki trucizny pokazały się na wszystkich, którzy go tylko iedli; ale regimentowy chirurg potrafił ich jeszcze dosyć wczesnie oleiem, masłem, sadłem i innemi lekarstwami ratować. Piekarz ow przymuszony był sam chleb ten iść; ale rozgniewani żołnierze nie pozwolili skutku truciznie uczynić, zaraz go bowiem zabili, iak tylko swoją wyznał zbrodnię. — W Sainfield spalili buntownicy dom z 12 tam będącemi ludźmi, z mężczyznami, kobietami i dziećmi.

W Portsmut zaambarkowano już część millicyi do Irlandyi. Gwardye będą w czasie potrzeby iako korpusa rezerwy użyte. — Wczoray w znaczone 1000 f. szt. nadgrody za złapanie Bagesal Harveys, ostatniego dowodcy buntownikow przy Wexford, który miał się na otwartym bacie do hrabstwa Wallis schronić.

Mowią, że Irlandya będzie potym, tak iak Szkocya całkiem do Anglii wcielona. — Lord Camden przybył z Dublinu do Londynu, i miał wczoray audyencyą u króla.

Eskadra admirała Tompson zabrała już kilka Francuzkich okrętow, przeznaczonych z wojennymi potrzebami do Wexford.

Widok uzbrojonego do własney obrony całego narodu, spoglądającego mężnie na nieprzyziaciela, przed którym prawie cała Europa drży, ma w istocie coś powabnego i serce uymiającego. Półozienie Irlandyi daleko mniej tutejszych mieszkańców nie spokojnymi czyni, niżeli cudzoziemcow, przychylnych Angielskiemu rządowi. Wszyscy tu bowiem tego mniemania są, iż daleko jest lepiej, że bunt ten otwarcie wybuchnął, iak żeby był

skrycie trwał, i potrzeba było z ukrytem nieprzyziacielem mieć do czynienia, którego ani liczby, ani sposobow nie można było wiedzieć. Rząd przedsięwziął teraz środki, że wkrótce potrzeba się ukończenia buntu spodziewać. Większa część właścicielow w Irlandyi jest rządowi przychylna, a z tey składają się millicye krajowe, które podobnie iak Anglii są dobrze urządzone, i największą gorliwość do obrony kraju okazują, chociaż podług konstytucyi nie mogą być zagranicą użyte. Kilka iey regimentow będzie jeszcze do Irlandyi przestanych.

Z Paryża d. 29. Czerwca.

Wczorayszy dziennik *Ami de loi*, zawiera w sobie co następuje:

” Ukrywaliśmy boiaźń naszą o flotę Buonapartego po odpłynieniu Angielskiego kontra admirała Nelson, bo wiemy, że jest zawsze niebezpieczno trwożyć lud tym co mu jest naydroższego; lecz teraz możemy powiedzieć, że Buonaparte w wielkim znajdował się niebezpieczeństwie, i oraz bez boiaźni zapewnić, że wszystko co przeciw niemu było, jest teraz za nim. Oto jest iakim sposobem Buonaparte uszedł nieprzyziacielowi, któryby go był zapewne doścignął, gdyby nie szczęśliwy traw, który nie raz uratował rzeczpospolitą.

” Gdy kontra admirał Nelson przeszedł cieśninę Gibraltaru, wysłał letkie fregaty dla wyszukania Francuzkiej floty. Te przebiegły śródziemne morze, płynęły około Sardynii i posły nawet do Neapolu pytać się, czy nie widziano Francuzkiej floty. Na odpowiedź, że nie! zwrocily się nazad i natrafiły Angielską flotę z tey strony Korsyki. Wszędzie powiedziano im, że nie widziano

Francuskiej floty. Na takowe wiadomości rozumiał kontra admirał Nelson, że ona jeszcze przed Korsyką będzie, ponieważ iey przy Korsyce nie zastał; popłynął zatem do Tulonu, będąc pewnym, że Buonaparte go napotka, lub go w Tulonie będzie blokował. Jak wielkie iednak było iego zadziwienie, gdy tam nie znalazł iuż floty, za którą płynął! Zwrocił się znowu; ale Buonaparte był iuż pod brzegami Sycylii, zkąd zawsze pomyślną wiatry do Alexandryi, gdzie iuż może Buonaparte stanął. Ale powie kto, Buonaparte musiał przecię gdzie być na śródziemnym morzu, czemuż go nie znalezione? Tak jest, Buonaparte znajdował się z swoją flotą na końcu Korsyki, kiedy Angielskie fregaty wysłane na wyszukanie go, zbliżyły się na moment do Korsyki i nie zasięgając na drugi koniec, popłynęły spieszo do Sardynii i Sycylii, a zatem nie mogły dorzeć floty Buonaparte. Powracając znajdowały się z iednej strony Sardynii, Buonaparte znajdował się na drugiej. Nelson znajdował się z tej strony Korsyki, on był na drugiej i tak uszedł szczęśliwie Anglików. Gdy bohaterowi temu tak dobrze posłużyło szczęście, którego on niestateczność tak długo podbitą trzyma, widać, że jest do wielkich wybrany przeznaczeń. W Egipcie przy owych piramidach, które dawniej 7 cudem nazywano świata, znajdzie prawdziwy sekret do zwyciężenia Anglii, i do odsunięcia przez słuszny i chwalebny pokoy ustawicznie wynikających z wiecznego w Rasidat kongresu trudności. „

Gdy d. 11 czerwca pokazała się przy południowych Francyi brzegach Angielska flotta, odezwały się znowu w różnych

miejscach fakeye. Dawniej ieszcze uważano w różnych okolicach zbieranie się stronników Jezusa kompanii i innych. Szrodkowa administracya departamentu Var wydała mocną odezwę do ludu.

Dnia 13 czerwca widziana była Angielska flotta na śródziemnym morzu między wyspą Elbą i Korsyką. Wiadomość ta dodaie *Ami des loix* jest urzędowa.

Zona generała Buonaparte z 3 innymi kobietami upadła w Plombieres z balkonu, który się z niemi złamał. Słychać iuż było, że niebezpiecznie raniona była, a dwie inne kobiety zabite; ale generałowa pisze, że letko tylko raniona jest, i o śmierci 2 innych kobiet nic niewspomina. Puszczono iey zaraz krew.

Niektóre nasze dzienniki, mówią, że nasza flotta przeszła iuż około wyspy Kandya, i bieg swoy prosto ku brzegom Egiptu obracała. Lecz ciężko żeby tu wiadomość ta iuż doysć miała. — Dyrektoryat nic ieszcze o flocie Tulonskiej nieznajmy.

Pod d. 26 t. m. minister nasz marynarki Bruix, napisał następujący list do kapitana l'Heritier, dostatego się na zabranym okręcie Herkules w niewolą Angielską:

„Udzieliłem, Obywatelu, wszystkich dyrekto: szczegułów twego chwalebnego bronięcia się na okręcie Herkules. Bez wątpienia okropna jest rzecz dostać się Francuzowi w ręce nieprzyjaciela, chociażby on w największy znajdował się liczbie; lecz piękna jest droga dokupić się ceną swego pobicia i mężtwo swoje okazać przez okrycie się ranami. Tyś dokazał tego. Dyrektoryat żałuje cię i szacuje razem z wszystkimi odważnemi, którzy pod twemi walczyli rozkazami. „

Zabrani przy Ostendzie Amielsey ieh
cy, będą za równą liczbę Francuzow wy-
mienieni, którzy w krótko do Kale z An-
glii przybydź mają.

Amerykański poseł, P. Gerry znaj-
duie się jeszcze zawsze w Paryżu, chociaż
już o paszports do wyjazdu prosił. Oba-
wiają się jeszcze zawsze z Ameryką woj-
ny, ale ostatnie dyrektoryatu oświadcze-
nie zdaie się temu przeciw. — Wczoray
rozstrzymano na równinach przy Grenelle
młodego emigranta, którego przy Osten-
dzie z Anglikami w niewolę poymano.
Mówią, że iest synem Xcia de Poix. — Z
Kadyx donoszą znowu, że Hiszpańska
flotta 23 liniowych okrętow mocna, gotuie
się do wyyscia na morze.

Dziennik *le Conservateur*, mówi, że
Franciszek Neufchateau, w krótko z Seltz
do Paryża powróci, i urząd ministra we-
wnętrznego obeymie. — Rozpuszczono po-
głoskę, że w tych dniach znowu w Paryżu
wielka nastąpi burza. "Przepowiedze-
nie to, mówi *le Conservateur*, tym iest
śmieszniejsze, że między konstytucyjne-
mi władzami największa teraz panuie zgo-
da, i nie zdaie się, żeby co potrafiło za-
burzyć tę spokojność, ktorey teraz dozna-
jemy. Wiele osob podeyrzanych o kor-
respondencyą z Anglikami będą areszto-
wanemi.,"

Na sejsyi rady 500 czytano list na-
szego w Rasztadt ministra Jean Debry, któ-
ry będąc mianowany negocyjatorem, skła-
da urząd reprezentanta ludu. Na końcu
tego listu dodaje: iż gdyby tak szczęśli-
wym był przyłożyć się do pokoju i tym
sposobem uczynić oyczysnie przysługę,
zdawałoby się, że się zawsze w szrod znaj-
duie rady.

Wczoray obchodzono tu, równie iak
w całej Francyi Święto rolnictwa. Pro-
cessyą zaczenał oddział gwardyi z trom-
bami i bębnami. Za nim szła kupa rol-
nikow uwieńczonych kwiatami i kłosami,
i każdy niósł owiązany trzech-kolorową
wstążką w ręce bukiet. Rolnicy ci otacza-
li pług parą końmi i paradny woz 6 wo-
łow wstążkami i innemi przybranych ozdo-
bami, ciągnięte. Na wozie znajdowały
się rolnicze narzędzia, a nad wozem uno-
sił się snop żyta z narodowemi herbami.
Za wozem szły członki ekonomicznego
towarzystwa, administratorowie muzeum
naturalney historyi, narodowe gwardye,
które z rolnikami za ręce się trzymały,
przekupnie zbozem, młode i piękne go-
spodzenie, młynarze, piekarze, &c każdy
z narzędziem swey profesyi. Za tą kupą
następował woz Bachusa od 4 ciągnionych
koni, przyozdobiony fruktami i winne-
mi latoroślami. Dziecię siedzące na becz-
ce wystawiało owego bożka, a w białą
szatę przybrane dzieci z wienami gałąska-
mi otaczały woz. Członki różnych tu pu-
blicznych ustanowień szły z przedziwną
muzyką gwardyi dyrektoryatu na samem
ostatku. Processya ta szła na Elizeyskie
pola, gdzie był wystawiony kościół Cy-
belli. Roboty z rolnikow były tam uwień-
czone, śpiewano himny &c. na pochwałę
rolnictwa.

Delacroix powrócił tu z Hagi nazad,
i zaraz po przybyciu swoim żądał audyen-
cyi u ministra zagranicznych związkow. —
W Medyolanie naprawiaią teraz fortyfika-
cye, i na granicach Cysalpinskiach, a isto-
tniey od morza rozciągniono woyskowy
kordon. — Ponieważ w portach na śródzie-
mym morzu nie masz lazaretow, wyszedł

Wielki ogień zniszczył w mieście

przeło rozkaz, żeby żaden okręt do tych portów nie był wpuszczony, póki w przod w Marsylii nie wytrzyma kwarantyny.

W przyłączonych do Francyi departamentach małą także maytkowie bydy wybierani. — Dyrektoryat sakazał teraz, żeby wszystkie listy na zabranych nieprzyjacielskich okrętach znalezione, natychmiast do ministra marynarki odestane były. Toż samo ma bydy zachowane względem neutralnych okrętów, wylawszy udowodnienia ważności zaboru i tym podobne, które do sądu należą.

Do portu Vendre przyprowadzili nasi korsarze z Ragusańskie okręty które na rachunek Anglików w Smierne ładowane były i na 1 mill. szacowane.

W Neapolu między ministrem stanu margrabią de Gallo i kawalerem Acton nie naylepsze ma zachodzić porozumienie: pierwszy iest za łagodnem, drugi za ostriemi śrzedkami. — Pożari i zalewy w wielu okolicach rzeczypospolitey naszej wielkie znówu poczyniły szkody. — Małarzczyzyna Ragusańska mianowała P. Stay zawiadującym interesami przy rzeczypospolitey Rzymskiej. — W całej Francyi pokazują się wielkie uradzaie tego roku. — Dyrektoryat Cysalpinski iest od ciała prawodawczego tamtejszego upoważniony, kazać 100,000 zrobić fuzyy.

Na uzbroionej małej z Brest wyprawie, z 2 fregat i 1 kutra złożonej, znayduie się 400 naylepszych artyllerystów morskich. — Do St. André przyprowadzili nasi korsarze Amerykański okręt Peggy od 230 beczek z kakao &c. — Francuzcy kommissarze w Rzymie mieli na 25,000 ludzi rekwizycyą uczynić, aby rzeczpospolitą tę przy woysku Francuzkim w dobrym obrony stanie postawić.

Z Malagi d. 6. Czerwca.

Odebraliśmy tu wiadomość o zaszczytnej wielkiej rewolucyi w Algierze, gdzie dejowi i wszystkim iego stronnikom głowy ucięto, po czym obrano nowego deya, który zaprzysiężonym ma bydy nieprzyjacielem Hiszpanii.

Z Bazylei d. 27. Czerwca.

Kiedy się naymniey spodziewano okoliczności wcale inoną wzięty postać. Rząd Francuzki osadził za rzecz przyzwoitą uchylić ostatnie urządzenia swego kommissarza, a nawet iawnie postępk iego naganić. Przyimna ta wiadomość doniesiona tu onegday została przez kuryera z Arau wyprawionego. (Ściągające się tego pisma w przyszłej umieścimy gazecie)

Z Raszttadt d. 30. Czerwca.

Deputacya Rzeszy miała dziś 48 sesyą. Naradzenia na iey tyczyły się ostatniej ministrow Francuzkich noty.

Negocyacye w Seltz, które były przez nieiaki czas przerwane, rozpoczęły się znówu, i wszystko zapowiada szczęśliwe ich ukończenie, ponieważ głównieysze zawady już są uprzątnione.

P. Mandelslohe poseł Xcia Wirtemberskiego na kongresie, iako też deputowani miast Szwabii udadzą się w krotce na seym do Ulm.

Z Wyższego Renu d. 29. Czerwca.

Kommenderujący jenerał Hattry Francuzką armią nad Renem odebrał rozkaz, żeby zaraz iak tylko po zbieraią z pol, pod iego kommendą będące dywizye tak na wyższem, iak na niższym Renie obozami stanęły. Naznaczaią 4 takich obozów: ieden między Offenburg, Kel i Bischoffsheim, drugi między Höchst, trzeci przy Friedberg i Buzbach, a czwarty przy Siegen.

D O D A T E K

D O N° 57

GAZETY KRAKOWSKIEJ

W E S R Z O D Ę D N I A 18 L I P C A 1798.

Z Włoch d. 26. Czerwca.

Potwierdza się, że Genueskie wojska należące do Piemontu miasto Loano d. 18 przez kapitulacyą wzięły, i nieprzyacielskie kroki między Liguryjskim i Piemontckim woyskiem dotąd nie ustaia.

Zdaie się, iż rzeczpospolita Cysalpińska chce równie z Liguryjską do wojny przeciw królowi Sardyńskiemu należeć. Pisany d. 12 t. m. od Cysalpińskiego dyrektoryatu do jenerała Brune i publicznie ogłoszony następujący list, nie nayspokojniejsze w sobie zawiera uczucia:

"Obywatelu Jenerale! Gdy przez traktat związkowy między rzeczpospolitą Francuską i Cysalpińską rządy tych dwóch narodow oddały woyska Cysalpińskie pod rozrządzenie jenerała kommanderującego armią Włoską, były zupełnie tego przekonania, że tenże jenerał użyje ich nie tylko do zabezpieczenia granic rzeczpospolitey od nayscia obcego, ale nadto zrobi imię Cysalpinow szanowane od mocarstw ościenaych. W tym tedy podwoy-

nym przekonaniu dyrektoryat wykonawczy śpieszy się z oznaymieniem Ci Obywatelu Jenerale, że dwor Turyński zapomniając co raz bardziey praw dobrego sąsiedztwa i względow, których dwa narody przyjacielskie niepowinny sobie ubliżać, dopuścił, żeby w iego stolicy żołnierz Cysalpiński był publicznie prowadzony, wiązany i okuty w łańcuchy przez zbirow w więzieniu. — Ta krzywda przydana do wielu innych, które długo byłoby wyliczać, każą nam się spodziewać, że przedsięwzięmiesz środki, z któremi moglibyśmy skutecznie wymagać od dworu Turyńskiego wynagrodzenia iakiego mamy prawo wyciągać po nim i ubezpieczyć się względem granic naszej rzeczpospolitey od wszelkiej napaści. — Postępek tego dworu względem rzeczpospolitey Liguryjskiej naszej przyjaciółki, którey on naszedł granice, i iego złe ku nam skłonności każą nam wątpić o szczerości iego oświadczeń. „

Stosownie do tego listu jenerał Brune

kazał części woysk Cysalpińskich ciągnąć ku Tesino. — Te woyska już są w marszu.

Codziennie przybywają z Szwajcaryi woyska Francuzkie tak konne iako piesze. Przeznaczone one są do zastąpienia tych, które się zaambarkowały. — Armia Włoska ma doprowadzona być do 80,000 ludzi.

Zapewniają, iż dyrektoryat Francuzki wezwał rząd nasz do zmniejszenia naszych departamentów do 10 i trzymania wszystkich woysk liniowych w pogotowiu i urządzenia całkowitego gwardyi narodowej, co iadnak potrzebuie potwierdzenia.

Z Medyolanu d. 21. Czerwca.

Stosownie do podanej noty od ambasadora Francuzkiego obywatela Trouvé, wezwał dyrektoryat nasz cięło prawodawcze do zakazania w prowadzania Angielskich towarów do rzeczypospolitej Cysalpińskiej.

Stosownie do wydanego od dyrektoryatu wyroku, wszystkie obrządki iakiekolwiek bądź religii, mają się jedynie wewnątrz wyznaczonego budynku do nabożeństwa odbywać.

Mowią tu o zasłętych kłotni między Lukańczykami i Cysalpinami na granicy. Według naszych gazet Cysalpinczyk jeden wychodząc z kościoła na gruncie Lukańskim leżącego, był napastowany; nawet wystrzelono kilka razy do niego; spot obywatele jego Alpów Appueńskich uzbroili się natychmiast i udali się na miejsce uczynionego gwałtu. Lukańczykowie również się zbronią zebrałi, i mówią że się tam krew miała rozlewać. Rząd przedsięwziął środki do zapobieżenia podobnym postępkom.

Konstytucya naszą zakazane jest członkom ciała prawodawczego bywania u obcych agentów dyplomatycznych. D 16 po zamienieniu się w wydział tajemny postanowiła wielka rada, że minister Francuzki nie jest w tym zakazie objęty. Rezolucya ta była tego samego dnia od rady starszych potwierdzona, i dyrektoryat komunikował tego podchlebnego wyjątku ambasadorowi Trouvé. Na drugi dzień ambasador ten dawał wielki obiad, na którym byli obydwaj prezydenci rad i dyrektoryatu, iako też sztab armii Francuzkiej i Cysalpińskiej, ministrowie i wielu reprezentantów ludu.

Insurgenci z Carosio wsparci woyskiem Liguryjskim atakowali d. 17 woyska Piemontckie w Pozzaolo; ale zestratą oddziałami zostali i jazdą rozproszyni. — Rząd Piemontcki odwołał rozgłoszoną w niektórych pismach Włoskich pogłoskę, iakoby wewnątrz była insurrekcyja, i zapewnił, iż nie tylko że zupełna wewnątrz panuje spokojność, ale nadto wiele mieiszkańców żądało broni do posilkwania woysk królewskich przeciw atakom Liguryczyków, i można zapewnić, że insurgeneci w Carosio bardzo mało mają Piemontczyków przysobie, tylko zbieranie różnych cudzoziemców, dezertersów lub prozniaków.

Woyska Cysalpińskie, które jenerał Brune ku Tesino wysyła, rozciągną kordon od 7000 ludzi, skoro tam wszystkie staną. Wszyscy są tego mniemania, że marsz tych woysk nie ma zamiaru zaczepki, i że Francya wzięta na siebie pogodzenie Sardynii zobiema rzeczypospolitami Cysalpińską i Liguryjską.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie zachod: Galicyi oznaymują Edyktem niniejszym: iż dobra Jedlińsko z należnościami do zadłużoney masy Wilhelma Jakobsona należące, na 3 części podzielone.

a) Miasteczko Jedlińsko z Folwarkiem wsi Jedlonka i należnościami, iako to: rolni i młynem w Sysowka, wioskami nowa Wola i Wola Gutowska:

b) Folwark Gutów z przyległą wioską Broć i młynem tamże:

c) Folwark Zawady na rzecz wierzycielów do wspomnioney masy zadłużoney zbiegających się, naywięcej dającemu, na 3 lata, od 1go sierpnia r. bieżącego rachując, w arędowną polselsyą dawe będą, z tym jednak warunkiem, iż gdyby w przeciągu czasu dzierżawy też dobra albo część z nich którakolwiek, po upłynionym pierwszym dzierżawy roku, za nayprzystojniejszą dla masy cenę sprzedane były, arędowna polselsyą od dnia zawartego z kupującym kontraktu, nie pierwej jednak jak po upłynieniu całego roku, ustanie.

Kto sobie część którą albo cały klucz tych dobr w arędę wziąć życzy, niechaj się dnia 31go lipca roku bieżącego w kancelaryi ziemskiej w Radomiu przed komornikiem Radomskim Maksymilianem Mireckim iako do licytacyi delegowanym kommisarzem zayduie, gdzie oraz warunki arędy publikowane będą, które iako i inwentarze tych dobr przed licytacyą urzeczoney Pana komornika przyczynić się będzie każdemu jest wolno. W Krakowie dnia 9 lipca 1798.

Jozef de Nikorowicz.

Pickarski.

Joz. de Cronenfels.

Z Rady C. K. sądów szl: Krak: zachod: Galicyi.

Elsner.

C. K. sądy szlacheckie Krak: zachodney Galicyi oznaymują edyktem niniejszym Panu Leopoldowi de Byst dyrektorowi soli w Busku: że Pan Ernest Muster utych C. K. sądów osunął 2004 f.p. przeciw niemu zażobę podał, i o pomoc sądową, ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się. Gdy zaś sądy te nie mając wiadomości gdzie obżałowany zostaje, lub czy wcale w C. K. krajach dziedzicznych zayduie się, temu tutejszego patrona Zarzeckiego z jego Szkodą i jego kosztem zastępcą postanowili, z którym ten Proceśs podług ordynacyi sądowej rozpoczęty i ukończony zostanie; przeto on edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby d. 3 września r. b. sam się stawił, albo jeżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześniej przestał, albo nakoniec niego sobie patrona obrat, tego sądom tutejszym wymienił, i podług przepisu tych środków prawa używał, które do swej obrony za nayskuteczniejsze osądzi, ile że w przeciwnym razie wypadki niedogodne zzwłoki wynikające sam sobie przypisać winien będzie. Tak bowiem C. K. prawa stanowią.

Jozef de Nikorowicz.

Olechowski.

W. Roskoschny.

Z Rady C. K. sądów szl: Krakowskich zachodney Galicyi d. 2. czerwca 1798.

Weinmann Sek.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie zachodney Galicyi oznaymują Edyktem niniejszym Panu Konstantemu Jankowskiemu: że P. Jozef Tomkowicz w Krakowie mieszkający, do tych C. Kr. sądów o oszacowanie dobr Strzałkowa dla zaspokojenia summy 3690 zło. Pol. zażobę przeciw niemu podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się.

Gdy zaś sądy te nie mając wiadomości gdzie obżałowany zostaje, lub czy wcale w C. K. krajach dziedzicznych zayduie się, temu Konstantemu Jankowskiemu pa-

trona tutejszego Stanisława Zameckiego z jego szkodą i jego kosztem zastępcą postawili, z którym ten proces podług ordynacyi sądowej rozpocznie się i ukończony będzie; Przeto on Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby d. 10 września r. b. o godzinie 9 z rana do procesu ustegego sam się stawił, albo jeżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześniej przestął, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tym wymienił, i podług przepisu, tych środków prawa używał, które do swej obrony nayskuteczniejszymi znajdzie. W przeciwnym razie wypadki niedogodne sam sobie winien będzie przypisać; tak bowiem C. K. prawa stanowią.

Joz. de Nikorowicz.

Kraufs.

W. Roskoschny.

Z Rady C. K. sądow szlach: Krak: zachod: Galicyi
Dnia 9 Czerwca 1798 roku.

Weinmann.

Przez C. K. sąd szlachecki Krakowski Galicyi zachodniej mocą niniejszego Edyktu wszystkim tym, do których należy, wiadomo się czyni: od sądu pozwolono jest, aby do ogółnie wszystkich ruchomych i nieruchomych dóbr majątności pp. p. Wincentym Chwalibogu w Galicyi zachodniej pozostałych, zbieg wierzytelow, b. otwarty Niniejszemi przeto wszyscy, którzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużonego prawo mieć rozumieli, obwieszczają się, ażeby aż do dnia 30 września 1798 pretensye swoje przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionemu, w osobie Pana adwokata Męciszewskiego kuratora masy konkursowej, do tutejszego sądu szlacheckiego tym pewnie podawali, i w tym nie tylko rzetelność swojej pretensyi, ale też i prawo, mocą którego w tej lub owej klasie umieszczonemi być żądają, okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt więcej słuchany nie będzie, i ci, którzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nie nadgłoszą się, od wszystkich rzeczonych dłużnika w tej prowincyi znajdujących się dobr, bez żadnego wyłączenia oddaleni zostaną, chociażby im lub prawo do wspólnego porachunku służyło, lub rzeczy iakie prawem własności z dłużnika należące zabezpieczona była tak dalece, iż takowi wierzytele, gdyby masie winni byli mimo tego, iż im prawo do nadgródzenia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A ponieważ podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale głym §. 86 obranie administratora masy, tudzież deputacyi wierzytelow nakazane jest, przeto wszystkich wierzytelow na dzień 11 października: 1798 o godzinie 9 z rana do tutejszego C. K. sądu szlacheckiego tym napomnieniem zwołuje się, iż tego samego dnia tymczasownie ustanowiony administrator masy Elzbieta Chwalibogowa lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnie też i deputacya wierzytelow, do której jednak nikt, iak tylko wierzytel tej samej masy zdolnym być może podług §. 93 i 94 obrany być ma, oraz zaś przepisy, podług których dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi masy ma, i iak daleko administrator deputacyi zlecenia dopełniać powinien, ustanowione będą. Przeto wierzytelom na wyznaczony dzień tym pewnie stawić się należy, gdyż inaczej podług §. 95 zbioru sądowego na ich niebezpieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzytelow od tutejszego sądu nastąpi. Tym nakoniec Edyktem i wierzytele zastaw czyli hipotekę mający wzywają się. Podług tego więc każdy ma sobie postawić, i szkody unikać, gdyż w tym na C. K. dzicze kraie ustanowionych praw przepis zachodzi. Dan w Krakowie d. 2 Czerwca 1798.

Jozef de Nikorowicz.

Olechowski.

W. Roskoschny.

Ex Consilio Cas. Reg. Fori Nobilium Cracoviensi Galiciæ Occidentalis
Weinmann, secr.